

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-09-23

Diarienummer:
KSN-2024-02571

Handläggare:
Anna Bittner

Åtgärder för ökad trygghet och säkerhet i vård och omsorg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** uppdra till kommunledningskontoret att bygga upp ett stöd vid rekryteringar med början för vård- och omsorgsförvaltningen,
2. **att** uppdra till kommunledningskontoret att tillhandahålla utbildningar inom välfärdsbrottslighet och rekrytering för chefer i vård- och omsorgsförvaltningen,
3. **att** uppdra till kommunledningskontoret att tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen utveckla stickprovskontroller och uppföljningen av brister och avvikelser i äldreomsorgen, samt
4. **att** äldrenämnden ska återkomma till kommunstyrelsen med resultaten av den utredning som gjorts av aktuell händelse i hemtjänsten.

Ärendet

I ärende om att förstärka bakgrundskontrollerna vid nyanställningar för yrkesgrupper som arbetar nära brukare inom vård och omsorg gav kommunstyrelsen den 11 september 2024 kommunledningskontoret uppdraget att stärka stödet vid rekrytering av medarbetare inom verksamhetsområdet.

I linje med uppdraget föreslås kommunstyrelsen besluta om att bygga upp en säkerhets- och kvalitetshöjande rekryteringsstödsfunktion, i ett första steg till chefer inom vård och omsorgsförvaltningen. Parallellt föreslås kommunledningskontoret aktivt medverka den kraftsamling för ökad trygghet i äldreomsorgen som genomförs i vård- och omsorgsförvaltningen, exempelvis med stöd för att motverka välfärdsbrottslighet och i att utveckla systematik och arbetssätt kring hur brister följs upp.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samverkan med vård och omsorgsförvaltningen.

Föredragning

Inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet pågår flera insatser för att öka kvaliteten och tryggheten för brukare och patienter. Antalet anställda per chef ska minska, fler medarbetare ska erbjudas tillsvidareanställning och kompetensen öka bland annat genom språkutveckling. I förslag till Mål och budget inför år 2025 finns uppdraget att skärpa de trygghetsskapande åtgärderna inom hemtjänsten och inom övrig vård och omsorg.

Äldrenämnden redovisar i ett parallellt ärende en kraftsamling för att förstärka och intensiviera arbetet för att öka brukare och patienters trygghet och säkerhet. Kraftsamlingen rör en bredd av åtgärder kring exempelvis uppföljning och kontroll, att förstärka stödet till verksamhetsnära chefer, införa digitala trygghetslösningar och utveckla våldsombudens roll där kommunledningskontoret aktivt behöver bidra för att stödja vård- och omsorgsförvaltningen. Äldrenämndens inriktning ska stödjas och arbetet mot välfärdsbrottslighet i kommunens verksamheter förstärkas.

Kommunledningskontoret har efter kommunstyrelsens beslut att förstärka bakgrundskontrollerna inom vård och omsorg vidtagit åtgärder för att snarast verkställa beslutet. Vid sidan om att utdrag ur belastningsregister kommer att krävas inför anställning inom vård- och omsorgsförvaltningen så införs en extra anställningskontroll för att stödja rekryterande chefer med exempelvis äkthetskontroller av intyg och referenser, vidimering av utbildningar och undersökningar av uppgifter i cv.

Det nya förstärkta stödet till cheferna kommer att börja tillämpas under hösten, parallellt med att vägledning och förstärkt rekryteringsprocess uppdateras och implementeras. Förankring har skett med verksamheten och de fackliga organisationerna. Målsättningen är både att öka säkerheten och kvaliteten på kontrollerna och samtidigt avlasta de rekryterande cheferna. Stödet ska finnas tillgängligt för hela vård- och omsorgsverksamheten, inte enbart inom de brukarnära verksamheterna.

Rekryteringsstödet är vid sidan av de direkta effekter som eftersträvas inom vård- och omsorgsverksamheten även avsett att fungera som en utvecklingsplattform och grund för en bredare satsning och förändring i kommunens rekryteringsprocess de närmaste åren. Genom större inslag av kammungemensamma funktioner och specialistkompetens inom fler delar av rekryteringsprocessen bedöms det finnas förutsättningar att underlätta verksamheternas administrativa arbete, frigöra tid till kärnverksamheten och samtidigt öka säkerheten och kvaliteten i processen.

I linje med detta avses rekryteringsstödet under 2025 byggas ut till en större och utbyggd verksamhet för vård och omsorg, där stöd som idag enbart erbjuds vid rekrytering av chefer kan ges vid samtliga rekryteringar. Det gäller exempelvis stöd i utformandet av kompetensprofiler och vid intervjuer. Erfarenheterna från uppbyggnaden och det nya arbetssättet kan tas tillvara för en eventuell utbyggnad till fler av kommunens verksamhetsområden.

Samtidigt som det utökade rekryteringsstödet byggs upp föreslås en bred utbildningsinsats riktas till befintliga anställda inom vård och omsorg i närtid, i linje

med behov som lyfts fram av äldrenämnden i kraftsamlingen. Utbildningsinsatsen genomförs utifrån målet att minska riskerna för otillåten påverkan och för att motverka välfärdsbrottslighet samt arbetslivskriminalitet. Den brottslighet som kommunen riskerar att utsättas för får konsekvenser för tryggheten genom att den drabbar enskilda och främst de individer som är i störst behov av samhällets insatser, exempelvis äldre och personer med funktionsnedsättning.

För säkrare rekryteringsprocess på kort sikt ska en utbildningsinsats genomföras för öka kompetensen hos rekryterande chefer och de medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen som stödjer i rekrytering. Kunskapen om brottslighet och risker på området ska öka genom en kunskapshöjande utbildning riktad till de anställda i linje med de åtgärder som kommunstyrelsen beslutat om inom ramen för handlingsplan mot välfärdsbrott. I handlingsplanen har kunskapshöjning inom välfärdsbrott identifierats som ett särskilt utvecklingsområde, där kompetenshöjande insatser och löpande kunskapshöjande och motverkande aktiviteter kring exempelvis otillåten påverkan återfinns bland åtgärderna.

Äldrenämndens kraftsamling för trygghet rör ett flertal områden där det finns möjligheter att utveckla och systematisera arbete, funktioner och insatser för att nå ökad genomslagskraft. Ett fokus riktas mot uppföljningsarbete och stickprovskontroller, som behöver systematiseras och breddas för att tidigt upptäcka avvikelser och andra signaler från brukare och anhöriga som kan indikera på brister i vården och omsorgen. Nämnden lyfter också fram att den instruktion för äldreombudsmannen som kommunstyrelsen beslutade om år 2001 behöver ses över för att stärka och tydliggöra funktionen som ett stöd för kommuninvånarna.

Kommunstyrelsen följer äldrenämndens kraftsamling och har beredskap att fatta nödvändiga beslut för att stödja nämnden i arbetet. Den internutredning som äldrenämnden genomfört med syfte att undersöka hur vård- och omsorgsförvaltningen har hanterat en allvarlig händelse som inträffat inom kommunens hemtjänst samt åtgärder som vidtagits ska delges kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Uppbyggnaden av rekryteringsstödet under år 2024 belastar omsorgsnämnden och äldrenämnden inom befintlig ekonomisk ram.

Den beräknade kostnaden för uppbyggnad och etablerande av rekryteringsstödet år 2025 beräknas till 7,5 miljoner kronor, samt ytterligare tillkommande 3 miljoner kronor under 2026 ska beaktas i Mål och budget för perioden.

Övriga åtgärder genomförs inom befintlig ram för kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 23 september 2024

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tillförordnad stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och biträdande
stadsdirektör